

Bjørn Olsen

Innvandrerungdom og etterkommere i arbeid og utdanning

Hvor forskjellige er unge med ikke-vestlig bakgrunn fra majoriteten?

Rapporter I denne serien publiseres statistiske analyser, metode- og modellbeskrivelser fra de enkelte forsknings- og statistikkområder. Også resultater av ulike enkeltundersøkelser publiseres her, oftest med utfyllende kommentarer og analyser.

Reports This series contains statistical analyses and method and model descriptions from the different research and statistics areas. Results of various single surveys are also published here, usually with supplementary comments and analyses.

© Statistisk sentralbyrå, august 2008 Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen, skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Standardtegn i tabeller	Symbol
ISBN 978-82-537-7417-6 Trykt versjon	Tall kan ikke forekomme	.
ISBN 978-82-537-7418-3 Elektronisk versjon	Oppgave mangler	..
ISSN 0806-2056	Oppgave mangler foreløpig	...
Emne	Tall kan ikke offentliggjøres	:
06.01	Null	-
04	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
	Foreløpige tall	*
	Brudd i den loddrette serien	—
	Brudd i den vannrette serien	
	Desimalskilletegn	,

Sammendrag

Denne rapporten belyser hvordan andelen som er i arbeid eller utdanning blant unge personer i alderen 16 til 34 år varierer med innvandrerbakgrunn. Følgende tre grupper sammenlignes: De som har kommet til Norge som innvandrere fra ikke-vestlige land (også kalt førstegenerasjons innvandrere), de som er født i Norge av foreldre som er innvandrere fra ikke-vestlige land (ikke-vestlige etterkommere) og personer uten innvandrerbakgrunn (dvs. majoritetsbefolkningen). Rapporten baserer seg på registerbaserte statistikker for 4. kvartal 2006.

Hovedtrekkene er at unge etterkommere under 25 år befinner seg mye nærmere majoritetsbefolkningen enn unge første generasjonsinnvandrere når det gjelder andelen som er i arbeid eller utdanning som til sammen utgjør andelen "aktive". Blant 16-19 åringene var forskjellen i denne andelen 4 prosentpoeng, mens den for 20-24 åringene var 7 prosentpoeng. I aldersgruppen fra 25 til 29 år der sysselsetting blir den dominerende aktivitetsstatusen, ser vi litt større avstand i forhold til majoritetsbefolkningen, dvs. 10 prosentpoeng. I den eldste aldersgruppen fra 30 til 34 år har denne avstanden i andel aktive økt til 13 prosentpoeng. Imidlertid er dette den aller minste gruppen blant etterkommerne.

Det er særlig kvinnelige etterkommere som bidrar til at forskjellen i andelen aktive øker. Fordelinger på kjønn viser en tilnærmet likestilling blant etterkommere under 25 år på linje med det vi kan observere i majoritetsbefolkningen i samme alder. I aldersgruppene over synker imidlertid nivået blant de kvinnelige etterkommerne mens det er noenlunde stabilt blant menn. Det er fortrinnsvis en lavere andel sysselsatte kvinner som bidrar til at ikke vestlige etterkommerne over 24 år får en lavere andel aktive enn unge i majoritetsbefolkningen.

Når vi ser på unge ikke-vestlige førstegenerasjons innvandrere, så betyr alderen de hadde ved innvandringen til Norge svært mye for andelen aktive. Har de hatt hele skolegangen i Norge, er andelen aktive om lag på samme nivå som for etterkommerne. Det er altså unge innvandrere med kort botid i Norge som bidrar til den lave andelen aktive. Og i enda sterkere grad enn for unge etterkommere, er det en lavere andel kvinner i utdanning eller arbeid som særlig bidrar til dette.

Det er med andre ord blant innvandrerkvinnene vi ser størst avstand til majoritetsbefolkningen og mye av denne forskjellen må relateres til sivilstand og familiesituasjon. Disse kvinnene gifter seg i yngre alder samtidig som det er langt mindre vanlig blant dem å være i jobb når man er gift med barn enn det er for majoritetskvinnene. Dette gjelder i særlig grad kvinnene med kortere botid bak seg der mange er familieinnvandrere. Men også blant de som har bodd i Norge over lengre tid, dvs. som innvandret i ung alder, ser vi en synkende tendens i aktivitetsnivået blant de over 25 år. Kvinnelige etterkommere ligger mye nærmere kvinner i majoritetsbefolkningen, men også i denne gruppen synker som nevnt andelen aktive fra 25 års alderen, og vi får en større ulikhet i forhold til majoritetskvinnene.

Prosjektstøtte: Arbeidet er utført som et oppdrag for Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Innhold

Sammendrag	3
1. Innledning; hovedgrupper og problemstilling	5
1.1. Bakgrunn	5
1.2. Problemstilling og sentrale variabler.....	5
1.3. Definisjoner og datagrunnlag	6
1.4. Etterkommerne er en ung gruppe med asiatisk dominans	6
2. Forskjeller i aktivitetsnivået mellom hovedgruppene	9
2.1. Sterkest vekst i sysselsettingen blant etterkommerne.....	9
2.2. Etterkommere under 25 år ligger tett opptil majoritetsbefolkningen	9
2.3. Atskillig mer likestilling blant etterkommere enn i første generasjon	11
3. Forskjeller mellom etterkommere og førstegenerasjon mht. landbakgrunn ...	14
3.1. Størst forskjell mht. landbakgrunn i første generasjon	14
3.2. Nivåheving og utjevning blant etterkommerne mht. landbakgrunn	15
3.3. Størst ulikhet mellom generasjonsgruppene blant kvinner	16
4. Betydningen av botid i førstegenerasjon	18
4.1. De som innvandret som barn nesten på nivå med etterkommerne	18
4.2. Større kjønnsforskjeller jo senere man innvandret	19
5. Betydningen av sivilstand og familiesituasjon	22
5.1. Ekteskap vanligst blant innvandrere, og det inngås tidligere.....	22
5.2. Flere kvinner enn menn lever i parforhold med barn	23
5.3. Gifte kvinner med innvandrerbakgrunn er mindre yrkesaktive	24
Referanser	26
Vedlegg: Tabeller	27
Figur- og tabellregister	31

1. Innledning; hovedgrupper og problemstilling

1.1. Bakgrunn

Innvandrerungdom er en gruppe som ofte er i mediens søkelys. Blant annet var opptøyene i forstedene rundt Paris høsten 2005 en påminnelse om konsekvensene av sviktende integrasjon blant unge innvandrere. Her så vi marginaliserte ungdomsgrupper – fortrinnsvis unge menn - med svak eller ingen forankring i arbeidsliv og utdanningsinstitusjoner gi utløp for sin frustrasjon. I den norske debatten som fulgte i kjølvannet av disse hendelsene uttalte mange forskere at faren for liknende tilstander i Norge må anses som mindre sannsynlig. Bl.a. må SSBs tall for sysselsetting og utdanning kunne sies å gi støtte for disse utsagnene. I et tidligere nummer av Samfunnsspeilet kunne vi slå fast at unge med innvandrerbakgrunn som enten var født her i landet (dvs. etterkommere) eller som ankom landet som barn (dvs. som mindreårig innvandrer), hadde andeler i arbeid og utdanning nært opptil unge i majoritetsbefolkningen (Olsen 2006a).

1.2. Problemstilling og sentrale variabler

I det følgende tar vi opp tråden fra denne artikkelen og belyser unge mennesker i innvandrerbefolkningen slik den defineres i SSB. Det vil si at både de som er etterkommere av første generasjonsinnvandrere (også kalt norskfødte av to utenlandske foreldre) og de som selv har innvandret, blir gjenstand for belysning (se definisjoner i avsnittet nedenfor). Vi skal som tidligere se på deres tilknytning til arbeidsliv og utdanning som er de integrerende samfunnsinstitusjonene framfor noen. Som vanlig når det er ”innvandrernes” integrasjon som er tema, er det de ikke-vestlige gruppene vi underforstått snakker om. Disse har bakgrunn fra Øst-Europa (i dette tilfelle med unntak av EU landene), Asia, Afrika og Sør- og Mellom-Amerika. Aldersintervallet er i denne rapporten utvidet oppad, og favner nå de fra 16 til 34 år. I den tidligere undersøkelsen var øvre aldersgrense satt til 29 år. Denne eldste gruppen mellom 30 og 34 år som er føyd til nå, må vel mer kunne betegnes som ”unge voksne”, og de har i all hovedsak avsluttet sin utdanning og etablert seg på arbeidsmarkedet.

Vi baserer oss i denne framstillingen på en aktivitetsstatus som både tar hensyn til sysselsetting og om man er under utdanning. Det vil gå fram av materialet som presenteres, at kombinasjonen av jobb og utdanning også er ganske utbredt, særlig blant de i første halvdel av 20- årene. Summen av disse statusene – dvs. kun sysselsetting, kombinasjon jobb/utdanning eller kun utdanning – gir en totalandel ”aktive” for hver enkelt gruppe. Den resterende andelen er personer utenfor arbeidsliv og utdanningsinstitusjoner, der vi kun har tall for andelen registrerte arbeidsledige eller deltakere på arbeidsmarkedstiltak. Denne gruppen er imidlertid ganske liten blant ungdom generelt og blir ikke nærmere belyst i denne sammenheng. Dessuten har ledigheten vært for nedadgående i alle grupper de siste årene. Alle opplysninger om aktivitetsstatus og innvandrerbakgrunn bygger på registerdata. (Se avsnitt 1.3). Når vi tar for oss aldersgruppene, er utdanning den altoverskyggende aktivitetsstatusen blant de yngste mellom 16 og 19 år, men etter hvert som vi beveger oss opp i aldersgruppene blir sysselsetting naturligvis en mer dominerende status.

Hovedperspektivet i rapporten er avstanden til majoritetsbefolkningen i de ulike gruppene av unge innvandrere og etterkommere vi tar for oss og forskjellene dem imellom. Det er i første rekke selve tilknytningen til arbeidsliv og utdanning vi ser på her og ikke yrkeskarrierer eller skoleprestasjoner. Det vil si om man er ”innenfor eller utenfor” disse to grunnleggende arenaene for integrering i et samfunn. Sentrale spørsmål er hvilke variasjoner vi ser i aktivitetsnivået i de unge befolkningsgruppene med innvandrerbakgrunn når vi forholder oss til variabler som alder, kjønn, landbakgrunn og botid i Norge (blant de som har innvandret) samt sivilstand/familiesituasjon.

Etterkommere vil være en gruppe som det knytter seg spesiell interesse til. Deres vei inn i utdanningsinstitusjoner og arbeidsliv blir ansett som selve prøvesteinen på

innvandrernes integrasjon i et samfunn. I motsetning til første generasjon, har de hatt hele sin sosialisering i Norge og gjennomført all obligatorisk utdanning i norsk skole. Men ingen vokser opp helt uberørt av foreldres verdier og normer. Ikke-vestlige etterkommere er i mange henseende en tokulturell gruppe, ofte omgitt av motstridende impulser fra det norske samfunn og vestlig ungdomskultur på den ene siden og foreldres kulturelle og religiøse verdier på den andre.

Kjønn står også spesielt sentralt, da vi i SSBs sysselsettingsstatistikk for innvandrere finner et uvanlig lavt nivå blant kvinner i forhold til menn i noen grupper basert på opphavsland. Disse forskjellene kan ikke forklares ved ulikheter i botid. Dette bidrar til å trekke den gjennomsnittlige sysselsettingen mye ned for disse gruppene (Olsen 2006b). Dette gjelder bl.a. gruppen fra Pakistan som er den største og mest etablerte ikke-vestlige gruppen der vi også finner den største andelen etterkommere. Man må dermed gå ut i fra at en del kvinnelige etterkommere har mødre som ikke har vært særlig yrkesaktive, og at denne tradisjonen fra foreldrehjemmet i mer eller mindre grad inngår i deres kulturelle ballast.

1.3. Definisjoner og datagrunnlag

Førstegenerasjonsinnvandrere defineres som "personer født i utlandet av utenlandsfødte foreldre".

Etterkommere er de som er født i Norge av utenlandsfødte foreldre som har innvandret. Morens fødeland representerer landbakgrunnen. (Tidligere ble etterkommerne også omtalt som "andregenerasjons innvandrere". Dette er en betegnelse som fortsatt er i bruk i en del medier).

Ikke-vestlige land omfatter landene i Øst-Europa (unntatt EU landene), Asia (inkl. Tyrkia), Afrika og Sør - og Mellom-Amerika.

Opplysningene om innvandringskategori, landbakgrunn, fødeland, botid i Norge, kjønn og alder er hentet fra Statistisk sentralbyrås Befolkningsstatistikksystem.

Sysselsatte: Rapporten baserer seg på den registerbaserte sysselsettingsstatistikken for innvandrere som publiseres årlig på SSBs websider. Datagrunnlaget for denne statistikken er i hovedsak NAVs arbeidstakerregister samt selvangivelsesregisteret som gir data om selvstendig næringsdrivende.

Dessuten benyttes lønns- og trekkoppgaveregisteret som gir opplysninger om mindre lønnstakerforhold som ikke er meldepliktige til Arbeidstakerregisteret. I tillegg har også vernepliktige og sivilarbeidere status som sysselsatte.

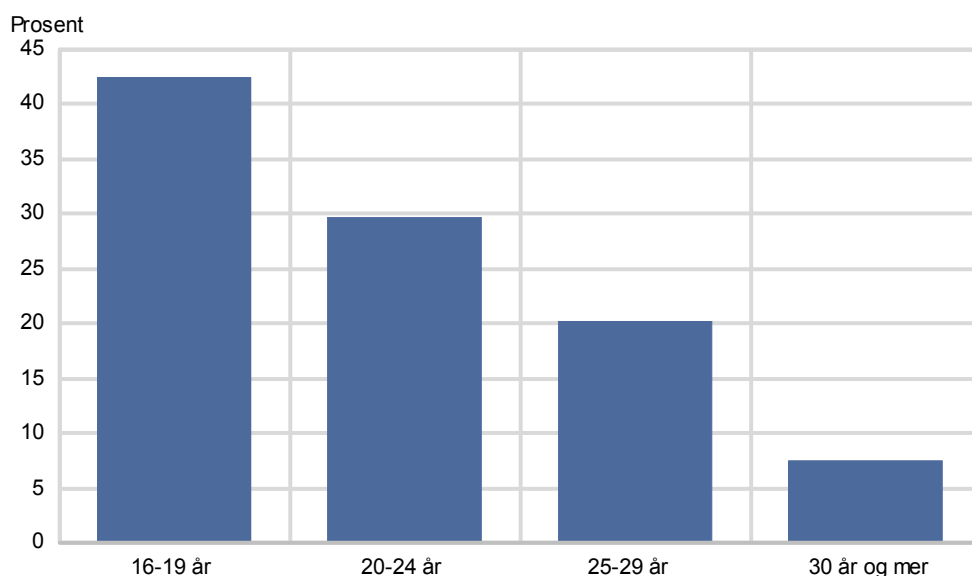
Under utdanning: Opplysningene om personer med igangværende utdanning er hentet fra SSBs datafiler over befolkningens høyeste utdanning (BHU filene).

1.4. Etterkommerne er en ung gruppe med asiatisk dominans

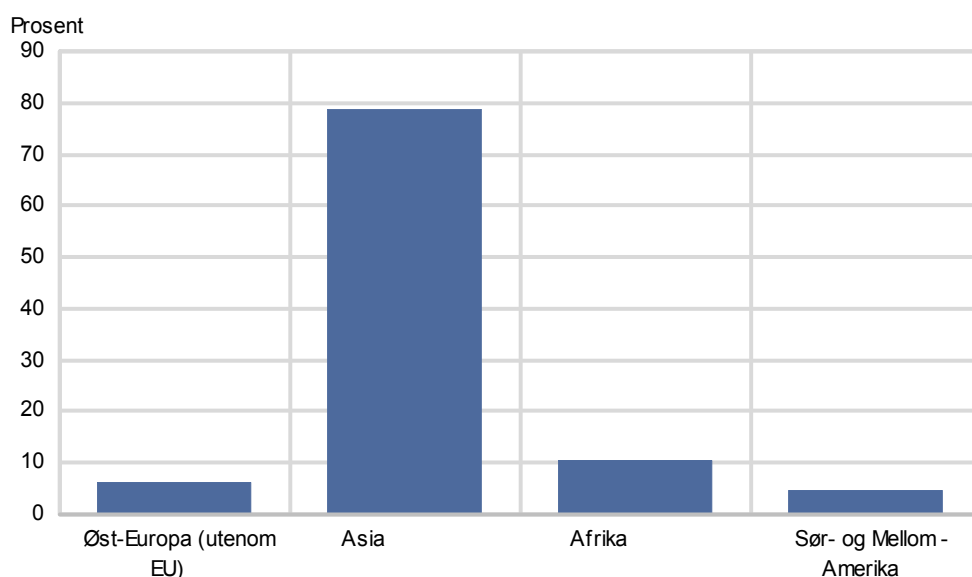
Da denne framstillingen baserer seg på personer med ikke-vestlig landbakgrunn, vil ikke hele gruppen av etterkommere være inkludert. Som det går fram av vedleggstabell A1, er det i denne sammenheng snakk om en gruppe bestående av i alt 13 137 personer som er etterkommere av ikke-vestlige første generasjonsinnvandrere. Landbakgrunnen defineres her ut fra morens landbakgrunn. Etterkommere med vestlig bakgrunn teller i alt 3 787 personer og utgjør altså et klart mindretall i denne gruppen. Av disse hadde 840 bakgrunn fra EU-landene i Øst-Europa som vi i denne sammenheng definerer som vestlige.

Det må også presiseres at nedre aldersgrense er satt til 16 år i denne framstillingen, siden arbeidsmarkedstilknytning er et av de sentrale perspektivene. Barn og unge under denne aldersgrensen som det selvsagt finnes mange av blant etterkommerne, inngår altså ikke i gruppen som omtales her.

Figur 1.1a. Ikke-vestlige etterkommere (16 år og eldre) etter alder. Prosent. 4. kvartal 2006

Figur 1.1b. Ikke-vestlige etterkommere (16 år og eldre) etter verdensregion¹. Prosent. 4. kvartal 2006

¹ Basert på morens fødeland.

Figur 1.1a (og vedleggstabell A1) viser med all tydelighet at vi har med en ung befolkningsgruppe å gjøre. Hele 42 prosent er i alderen 16 – 19 år og ca. 30 prosent er mellom 20 og 24 år. Til sammen er så mange som 72 prosent under 25 år og befinner seg følgelig i et alderssjikt der utdanning står sentralt for mange og sysselsetting kun er en supplerende aktivitetsstatus. Av den grunn kan etterkommere ikke sammenliknes med andre befolkningsgrupper i arbeidsmarkeds-sammenheng uten at det tas hensyn til alder, og at mange er under utdanning. Aldersgruppen 25 til 29 år utgjør for øvrig 20 prosent og de fra og med 30 år ikke mer enn 7,5 prosent der de aller fleste befinner seg i første halvdel av 30- årene.

Vi ser ellers at de med asiatisk bakgrunn er den dominerende gruppen blant etterkommere med en andel på hele 79 prosent (figur 1.1b). Går vi nærmere inn på enkeltland, er det naturlig nok blant de etablerte innvandrergroppene vi finner størst utbredelse av etterkommere. Etterkommere av foreldre med pakistansk bakgrunn er klart den største gruppen her med en andel på nærmere 40 prosent og

et antall på 5200. Ellers finner vi også en viss representasjon av etterkommere med vietnamesisk og tyrkisk bakgrunn med henholdsvis 11 og 10 prosent.

(Se også vedleggstabell A5 og A6 med div. demografiske data om førsteenerasjons innvandrere og etterkommerne).

2. Forskjeller i aktivitetsnivået mellom hovedgruppene

2.1. Sterkest vekst i sysselsettingen blant etterkommerne

Perioden 2004 til 2006 har vært preget av en konjunkturoppgang som har gitt seg utslag i en sysselsettingsøkning i så godt som alle grupper. I tabell 2.1 ser vi at andel aktive i de tre ungdomsgruppene uten innvandringsbakgrunn gikk opp med to, tre prosentpoeng. Veksten er naturlig nok sterkest i gruppen over 19 år, der arbeid blir en viktigere del av aktivitetsstatusen. For eksempel ser vi at andelen sysselsatte i gruppen mellom 25 og 29 år uten innvandrerbakgrunn steg med 3,4 prosentpoeng. Men det er likevel blant etterkommerne vi finner den sterkeste veksten i denne aldersgruppen. Her kan det konstateres et oppsving på nesten 6 prosentpoeng i andelen aktive. I hovedsak må denne økningen tilskrives sysselsettingsveksten. Også blant førstegenerasjons innvandrere ser vi et tilsvarende utslag i denne aldersgruppen i form av en økning på 5 prosentpoeng i andelen aktive. Vi ser dessuten en merkbar økning blant de mellom 20 og 24 år på litt over 4 prosentpoeng. Aldersgruppen fra 30 til 34 år er utelatt her, siden den var ganske liten blant etterkommerne i 2004.

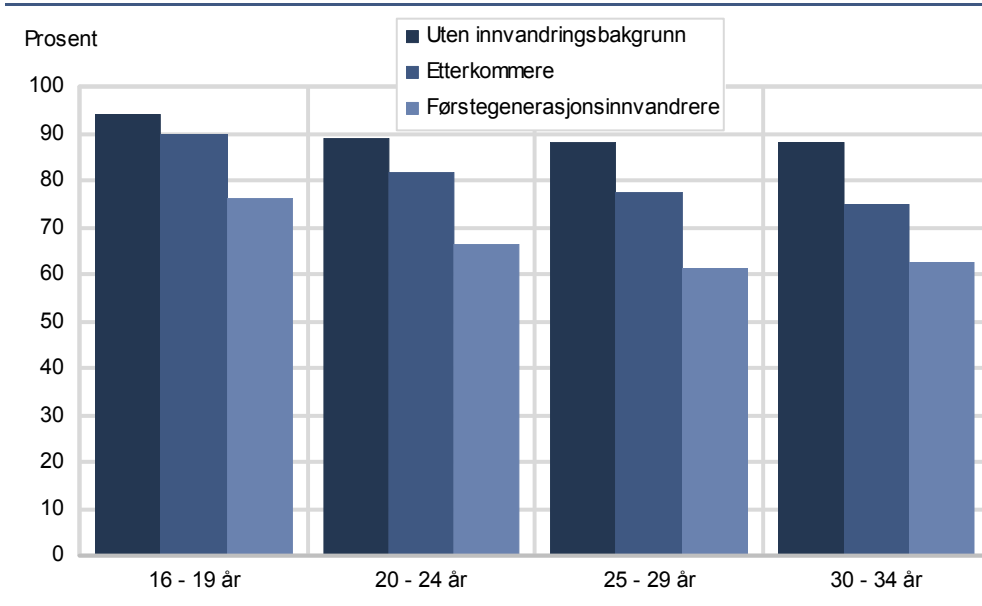
Tabell 2.1. Personer etter innvandringsbakgrunn, aktivitetsstatus og alder. I prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2004 og 2006

	2004			2006		
	16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år
Uten innvandringsbakgrunn						
Sysselsatt	9,5	42,2	66,2	9,9	44,5	69,6
Jobb/utdanning	35,2	29,5	13,3	36,1	30,5	13
Utdanning	48,1	15,1	6,2	48	14,1	5,5
Andel aktive i alt	92,8	86,8	85,7	94	89,1	88,1
Ikke-vestlige etterkommere						
Sysselsatt	6,6	38,3	53,6	7,5	40	59,3
Jobb/utdanning	25,7	27,7	11,7	27,6	29,3	13
Utdanning	55	13,8	6,5	54,7	12,6	5,3
Andel aktive i alt	87,3	79,8	71,8	89,8	81,9	77,6
Ikke-vestlige førstegenerasjons innvandrere						
Sysselsatt	9,1	33,7	42,9	8,9	36	48,2
Jobb/utdanning	17,9	15,4	7,7	20,9	17,9	8,5
Utdanning	44,3	12,8	5,7	46,4	12,3	4,6
Andel aktive i alt	71,3	61,9	56,3	76,2	66,2	61,3

2.2. Etterkommere under 25 år ligger tett opptil majoritetsbefolkningen

Hvordan avtegner så mønsteret seg i 2006 når vi ser på forskjellene mellom de tre befolkningsgruppene som er gjenstand for belysning her? Figur 2.1 (og tabell 2.1) viser at hovedmønsteret fra 2004 ikke er vesentlig endret. Tar vi for oss de yngste mellom 16 og 19 år, er det bare 4 prosentpoeng som skiller etterkommerne fra ungdom uten innvandringsbakgrunn mht. andel aktive, og det er selvsagt de under utdanning som er den dominerende gruppen her. Henholdsvis 89,8 og 94 prosent var aktive i disse to populasjonene. Førstegenerasjonsinnvandrere i denne alderen ligger en del under dette nivået med en andel på 76,2 prosent.

Figur 2.1. Andel aktive (sysselsatte + under utdanning) etter alder og innvandringsbakgrunn (ikke-vestlig). I prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2006

Det knytter seg kanskje større interesse til neste aldersgruppe mellom 20 og 24 år, siden flere her begynner å ta steget ut i arbeidslivet. Som i 2004, kan det igjen konstateres kun moderate forskjeller mellom etterkommere og de uten innvandringsbakgrunn, nemlig 82 mot 89 prosent aktive i alt. Denne differansen på 7 prosentpoeng er den samme som i 2004, men nivået har altså steget litt i begge grupper som følge av sysselsetningsveksten. Ca. halvparten i begge grupper hadde sysselsetting som eneste status og rundt 30 prosent kombinerte jobb og utdanning. Ser vi på gruppen av førstegenerasjonsinnvandrere, som hadde en andel på 66,2 prosent aktive, blir avstandene til de uten innvandringsbakgrunn mye større, dvs. 23 prosentpoeng. I forhold til 2004 er denne differansen bare redusert med et par prosentpoeng.

Aldersgruppen 25 til 29 år preges av at majoriteten har gjort sin inntreden i arbeidslivet. Sysselsetting er her den dominerende aktivitetsstatusen i alle grupper, selv om noen fortsatt er under utdanning men da som regel i kombinasjon med jobb. I forhold til den yngre aldersgruppen er det her litt større avstand mellom etterkommerne og de uten innvandringsbakgrunn i andel aktive, nemlig 88 kontra 77,6 prosent. Imidlertid er denne differansen på rundt 10 prosentpoeng noe lavere enn i 2004 da denne forskjellen var på 14 prosentpoeng. Denne reduksjonen skyldes den noe sterkere sysselsetningsveksten som vi har kunnet konstatere blant etterkommerne i denne alderen. Går vi til gruppen av førstegenerasjonsinnvandrere, er det her en mye større avstand som gjør seg gjeldende. Med en andel aktive på i alt 61,3 prosent, får vi en differanse på 27 prosentpoeng i forhold til de uten innvandringsbakgrunn. Sammenliknet med 2004, er denne avstanden redusert med et par prosentpoeng.

Ikke-vestlige etterkommere over 30 år er det som nevnt få av, men denne aldersgruppen har vokst noe de siste årene og bestod i 2006 av 988 personer, derav 785 i alderen 30 til 34 år. Dette er m.a.o. den minste aldersgruppen, og kan i større grad enn de andre vi har sett på blant etterkommerne være påvirket av statistiske tilfældigheter, men den er likevel ikke av en helt ubetydelig størrelse når dataene er basert på registre som i vårt tilfelle og ikke på utvalgstrekkning. Ser vi nærmere på denne gruppen av unge voksne mellom 30 og 34 år, går det fram at andelen aktive blant etterkommerne ligger litt lavere enn i aldersgruppen under, nemlig på 75 prosent. Dermed blir avstanden til majoritetsbefolkningen med sine 88 prosent aktive også litt større her, dvs. på 13 prosentpoeng. Når det gjelder førstegenerasjon, er det bare snakk om en ørliten økning i andel aktive i forhold til de under 30 år og en differanse på ca. 25 prosentpoeng i forhold til majoritetsbefolkningen.

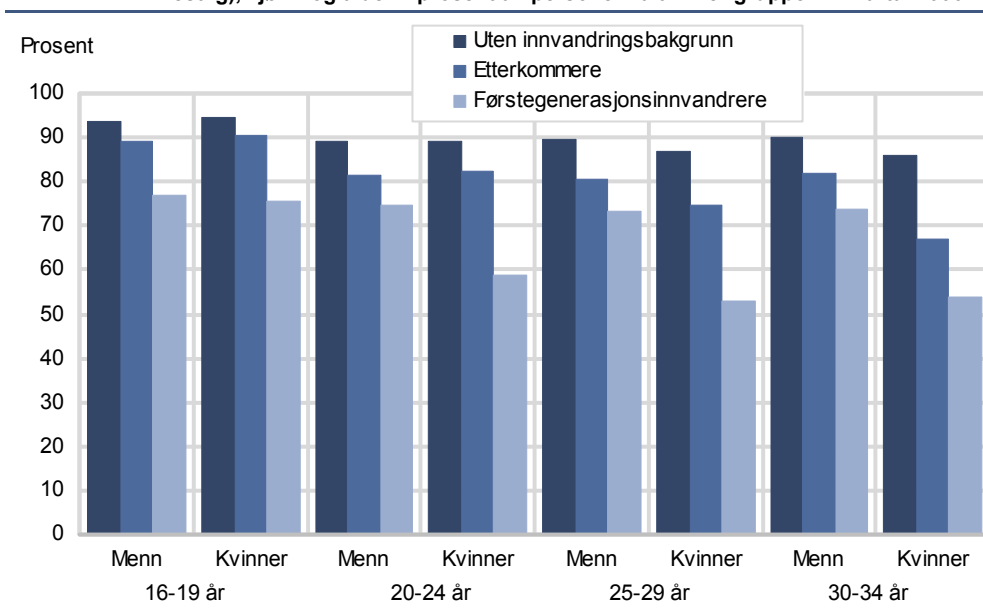
Våre tall for de under 30 år bekrefter på mange måter det hovedmønsteret som framkom i 2004 der etterkommerne lå mye nærmere den unge majoritetsbefolkningen enn unge førstegenerasjons innvandrere når det gjaldt andel aktive i jobb og utdanning. Forskjellene er omtrent de samme, men i aldersgruppen 25 til 29 år har etterkommerne tatt igjen noe av den avstanden til majoritetsbefolkningen vi fant i 2004 som følge av sysselsettingsveksten de siste årene.

Når vi betrakter etterkommerne i forhold til førstegenerasjon, blir forskjellene i aktivitetsnivået følgelig mye større enn de vi har sett framkomme i forhold til majoritetsbefolkningen. Blant de yngste, fra 16 til 19 år, er avstanden mellom disse to gruppene med innvandrerbakgrunn på nærmere 14 prosentpoeng og i de andre to aldersgruppene ligger den på rundt 16 prosentpoeng i hver gruppe. I den eldste mellom 30 og 34 år, er avstanden imidlertid noe mindre, dvs. 12 prosentpoeng.

2.3. Atskillig mer likestilling blant etterkommere enn i første generasjon

Figur 2.2 (og vedleggstabell A2) viser fordelingene i andel aktive for de tre befolkningsgruppene slik de framtrer for menn og kvinner.

Figur 2.2. Andel aktive (sysselsatte + under utdanning) etter innvandringsbakgrunn (ikke-vestlig), kjønn og alder. I prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2006

16 – 19 år Blant de yngste mellom 16 og 19 år er kjønnsforskjellene helt minimale uansett innvandrerbakgrunn. Dette henger sammen med den betydningen videregående utdanning har for begge kjønn i denne aldersgruppen. Her er det heller ingen forskjell mellom de som kombinerer skolegang med jobb eller de som kun har utdanning som viktigste status. Forskjellene mellom befolkningsgruppene blir mye de samme for begge kjønn pga. kjønnslikheten innenfor gruppene. Gutter og jenter blant etterkommere ligger omtrent 4 prosentpoeng under de respektive kjønn i majoritetsbefolkningen, og i forhold til førstegenerasjonsinnvandrere ligger gutter 12 prosentpoeng over og jenter 15 prosentpoeng over.

20 – 24 år Går vi til neste aldersgruppe, 20 – 24 år, er andelen aktive tilnærmet like mellom kjønnene i majoritetsbefolkningen, og de er heller ikke spesielt avvikende blant etterkommerne. Her finner vi, som i 2004, en ørliten overvekt av aktive kvinner på ett prosentpoeng. Det er imidlertid noe forskjell i selve fordelingen på aktivitetsstatusene, i det vi finner flere under utdanning blant kvinner i majoritetsbefolkningen enn blant menn. Av de 89 prosent aktive vi finner hos begge kjønn, var 40 prosent under utdanning blant menn, mens 50 prosent hadde denne statusen

hos kvinner i denne aldersgruppen. M.a.o. ser vi her et utslag av kvinners økende dominans i de høyere utdanningsinstitusjonene. En stor andel av de som er under utdanning i denne alderen kombinerer dette med arbeid. Dette gjelder både menn og kvinner. Også blant etterkommere ser vi noe av denne tendensen, om enn i litt mindre grad. Av de litt over 80 prosent aktive hos begge kjønn var 39 prosent under utdanning blant menn og 45 blant kvinner. Også her er kombinasjonen utdanning/jobb den vanligste.

Ser vi på gruppen av førstegenerasjonsinnvandrere, framkommer det derimot markante kjønnsforskjeller i andelen aktive, nemlig 74,5 prosent for menn og 59 prosent for kvinner, noe som gir en differanse på 15,5 prosentpoeng. Det er i første rekke de med sysselsetting som hovedstatus som bidrar til denne avstanden (43 mot 30 prosent). Blant de under utdanning er forskjellen bare et par prosentpoeng i menns favør.

Sammenlikner vi etterkommerne i forhold til førstegenerasjon, er det særlig i denne aldersgruppen mellom 20 og 24 år det framkommer forskjeller av betydning. Mens mannlige etterkommere lå 7 prosentpoeng over førstegenerasjons menn, var denne avstanden mellom disse to gruppene blant kvinner på over 23 prosentpoeng. Med andre ord så avviker kvinnelige etterkommere atskillig mer fra førstegenerasjon enn det menn gjør i denne aldersgruppen. I det hele tatt er dette høye aktivitetsnivået blant disse kvinnene et viktig bidrag til den posisjonen gruppen av etterkommere i alderen 20 til 24 år befinner seg i.

25 – 29 år I aldersgruppen 25 og 29 år ser vi imidlertid at de tradisjonelle kjønnsforskjellene begynner å avtegne seg blant etterkommerne, men også til en viss grad i majoritetsbefolkningen. I gruppen etterkommere var andelen aktive menn og kvinner 80,6 kontra 74,5 prosent og i befolkningen uten innvandringsbakgrunn, 89,5 kontra 86,8 prosent. Følgelig er kjønnsforskjellen blitt større blant etterkommerne enn i majoritetsbefolkningen - dvs. 6 mot 2,7 prosentpoeng. Samtidig har avstanden mellom de kvinnelige etterkommerne og kvinnene i majoritetsbefolkningen økt noe i denne gruppen, mens den blant menn er omtrent undret.

Men kjønnsforskjellen er likevel betraktelig større blant førstegenerasjons innvandrere i denne alderen der vi finner en differanse på hele 20 prosentpoeng i menns favør, dvs. 73,3 mot kvinnenes 53 prosent. Sysselsetting er den altoverskyggende statusen i alle tre hovedgrupper, og det er i første rekke her forskjellene har sitt utspring. Blant det mindretallet som fortsatt er under utdanning, er det bare små forskjeller mellom kjønnene – ikke mer enn et par prosentpoeng. Imidlertid er denne differansen i kvinners favør blant de uten innvandringsbakgrunn, noe som bidrar til å redusere avstanden til menn når aktivitetsnivået ses under ett i majoritetsbefolkningen.

Ett særtrekk ved aldersgruppen 25 til 29 år er svært små forskjeller i andelen aktive blant menn i forhold til de yngre aldersgruppene uansett innvandringsbakgrunn, mens det blant kvinner altså er en synkende tendens, især blant etterkommerne og de som er innvandrere. Dette kan tyde på at fasen med barnefødsler og omsorgsansvar her begynner å gjøre seg gjeldende, i og med at vi ser konturene av et kjent kjønnsrollemønster. Dette skal vi se nærmere på i kapittel 5 der sivilstand og familiesituasjon blir belyst.

30 – 34 år I den eldste aldersgruppen fra 30 til 34 år forsterkes tendensene til kjønnsulikhet. Aktivitetsnivået blant kvinnelige etterkommer har her gått ytterligere ned til 67 prosent, mens nivået blant menn er omtrent uendret på 82 prosent. Dermed øker kjønnsforskjellen til 15 prosentpoeng i menns favør. I majoritetsbefolkningen har det bare vært marginale endringer i forhold til den yngre aldersgruppen både blant menn og kvinner. Vi kan her registrere henholdsvis 90 og 85,8 prosent aktive, dvs. en differanse på ca. 6 prosentpoeng.

Tendensen i denne aldersgruppen går altså i retning av at kvinnelige etterkommere øker distansen til kvinner i majoritetsbefolkningen som her er på ca. 19 prosentpoeng, og at vi får en større kjønnsulikhet. Når det gjelder førstegenerasjonsinnvandrere, så hadde denne gruppen 73,7 prosent aktive menn og 53,8 prosent aktive kvinner, dvs. en differanse på 20 prosentpoeng. I forhold til aldersgruppen 25 til 29 år var det ingen forskjeller av betydning verken blant kvinner eller menn. Ellers ser vi av disse tallene at avstanden mellom kvinnelige etterkommere og de som er innvandrere er betraktelig mindre sammenliknet med de yngre aldersgruppene. Mens den for eksempel blant de mellom 20 og 24 var på hele 23 prosentpoeng, er den her på 13 prosentpoeng.

Men det er likevel førstegenerasjons kvinner som avviker mest i forhold til majoritetsbefolkningen. Mens førstegenerasjons menn hadde differanser på rundt 16 prosentpoeng i forhold til majoritetsmennene i aldersgruppene over 19 år, hadde kvinnene dobbelt så høye differanser i forhold til majoritetskvinnene, dvs. på over 30 prosentpoeng.

3. Forskjeller mellom etterkommere og førstegenerasjon mht. landbakgrunn

Det kan også være av interesse å se nærmere på hvilke variasjoner i aktivitetsnivået som gjør seg gjeldende når vi tar utgangspunkt i de fire ikke-vestlige verdensregionene (tabell 3.1). Hvilken betydning har landbakgrunnen for det aktivitetsnivået vi kan konstatere i førstegenerasjon og blant etterkommerne? I sistnevnte gruppe defineres landbakgrunnen på grunnlag av morens fødeland.

3.1. Størst forskjell mht. landbakgrunn i første generasjon

I gruppen av førstegenerasjons innvandrere, finner vi det høyeste aktivitetsnivået blant de som har innvandret fra Øst-Europa (utenom EU). Dette gjelder alle aldersgrupper, og særlig blant de yngste mellom 16 og 19 år er nivået høyt - på 85 prosent - som er omtrent på nivå med hele gruppen av etterkommere i denne alderen. I de andre to gruppene i tjuårsalderen der sysselsetting blir en viktigere aktivitetsstatus, ligger nivået i overkant av 70 prosent. Det er her grunn til å minne om at EU-landene er holdt utenfor denne gruppen, slik at arbeidsinnvandringen derfra ikke påvirker disse tallene.

Tabell 3.1. Andel aktive 16 - 29 år etter verdensregion, kjønn, alder og innvandringsbakgrunn. I prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2006

	Førstegenerasjonsinnvandrere				Etterkommere			
	16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	30 - 34 år	16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	30 - 34 år
Øst-Europa								
I alt	85,1	72	71,2	72,3	91,2	83,5	88,1	
Menn	84,9	78,7	80,2	80,2	92,2	86,2	89,7	
Kvinner	85,3	66,8	65,2	66,6	90,2	81,2	86,6	
Asia								
I alt	76,1	66	60,5	62,3	89,9	82,4	76,4	71,3
Menn	77,2	76,4	74,4	74,8	89,5	82,5	80,2	81,5
Kvinner	74,7	56,7	50,9	52,4	90,6	82,6	72,5	60,2
Afrika								
I alt	66	59,6	51,6	53	87,3	78,1	79,1	
Menn	66,8	65,4	62,8	64,4	85	72,4	78,8	
Kvinner	65,1	53,9	41,3	41,1	89,6	84	79,5	
Sør-/M. Amerika								
I alt	68,5	67,2	68,1	70,2	90,1	75,1	83,8	
Menn	69,6	74,1	77,7	81,4	89,9	78,9	83,3	
Kvinner	67,4	62,7	62,3	63,4	90,3	69,2	84,2	

De som kommer nærmest det østeuropeiske nivået blant de over 19 år, er gruppen fra Sør- og Mellom-Amerika med andeler på 67 prosent (20 – 24 år) og 68 prosent (25 – 29 år) aktive. De asiatiske innvandrerne mellom 20 og 24 år ligger bare ett prosentpoeng under den latinamerikanske gruppen, men blant de mellom 25 og 29 år er avstanden større. Her finner vi en andel på 60,5 prosent aktive. Innvandrere fra Afrika har de laveste andelene i alle de fire aldersgruppene. Også her er nivået spesielt lavt i aldersgruppen 25 til 29 år, der vi finner en andel på kun 51,6 prosent aktive.

Variasjoner i botid, som vi skal se nærmere på i neste avsnitt, vil naturligvis forklare en del av disse forskjellene, men i tabell 3.1 ser vi spesielt lave andeler aktive blant asiatiske og afrikanske kvinner i tjuårs alderen som bidrar til trekke gjennomsnittet mye ned i disse gruppene. Tar vi først for oss de fra Asia i alderen 20 til 24 år, hadde menn en andel aktive på 76,4 prosent og kvinner 56,7 prosent. Med andre ord er det snakk om en differanse på nesten 20 prosentpoeng, og vi ser at de asiatiske mennene ligger nært opptil nivået for de østeuropeiske, og de ligger for så vidt også litt over gjennomsnittet for ikke-vestlige menn i denne aldersgruppen. I neste aldersgruppe fra 25 til 29 år er andelen aktive blant kvinner enda lavere, på 51 prosent, mens mennene hadde en andel på 74,4 prosent. Også blant menn har denne andelen sunket noe i forhold til den yngre aldersgruppen, men ikke

fullt så mye som hos kvinnene. Dermed blir kjønnsdifferansen her enda større, dvs. på over 23 prosentpoeng.

I den afrikanske gruppen finner vi et særlig lavt aktivitetsnivå blant kvinner mellom 25 og 29 år på kun 41,3 prosent. Mennene hadde i denne gruppen en tilsvarende andel aktive på nærmere 63 prosent, noe som gir en differanse på 22 prosentpoeng. Til tross for det atskillig høyere mannlige nivået i denne gruppen, ligger menn med bakgrunn fra Afrika likevel en del under gjennomsnittet for ikke-vestlige menn i denne aldersgruppen som er på 73,3 prosent.

Vi finner et markant høyere nivå aktive blant kvinner i tjuårs alderen fra Øst-Europa og Sør- og Mellom-Amerika som alle har andeler på godt over 60 prosent som langt overstiger gjennomsnittet for de ikke-vestlige kvinnene. Avstanden til mennene blir følgelig noe mindre her, dvs. på ca. 12 prosentpoeng blant de mellom 20 og 24 år, og rundt 15 prosentpoeng i aldersgruppen over.

I den yngste aldersgruppen mellom 16 og 19 år er det ingen nevneverdige forskjeller mellom kjønnene noe sted, men det er nivåforskjeller mellom landgruppene også her. Som nevnt ligger de østeuropeiske høyest med 85 prosent. Dernest kommer den asiatiske gruppen med 76 prosent aktive. Lavest ligger ungdom fra Afrika med 66 prosent, og vi finner også, noe uventet, et lavt nivå blant de latinamerikanske med 68,5 prosent aktive. Her må det imidlertid understrekes at det dreier seg om en liten gruppe bestående av 460 personer.

I tabell 3.1 er også de mellom 30 og 34 tatt med. I forhold til aldersgruppen under er det her små forskjeller slik at den beskrevne tendensen mht. avstand mellom regionsgruppene og kjønnsforskjellene opprettholdes i denne aldersgruppen.

3.2. Nivåheving og utjevning blant etterkommerne mht. landbakgrunn

Går vi til populasjonen av etterkommere i tabell 3.1, der vi tar utgangspunkt i morens landbakgrunn, ser vi en markant nivåheving og en tendens til utjevning i aktivitetsnivået mellom de fire gruppene. Blant de yngste er det ikke mer enn 4 prosentpoeng som skiller den høyeste andelen (Øst-Europa med 91,2 prosent) fra den laveste (Afrika med 87,3 prosent). Går vi til neste aldersgruppe, fra 20 til 24 år, ser vi en stor nivåheving i forhold til første generasjon i gruppene fra Asia og Afrika som her er oppe i andeler på henholdsvis 82,4 og 78 prosent aktive, mens de østeuropeiske som også her ligger høyest, hadde en andel aktive på 83,5 prosent. Dermed utjevnes forskjellene mellom de fire gruppene i dette alderssegmentet betraktelig. For øvrig hadde de med bakgrunn fra Sør- og Mellom-Amerika lavest andel aktive med 75 prosent, men dette er den desidert minste gruppen her med kun 96 personer.

Også i aldersgruppen 25 til 29 år finner vi en betydelig nivåforskjell i forhold til første generasjon. Spranget er størst blant de med afrikansk bakgrunn der vi finner hele 79 prosent aktive blant etterkommerne mot 51,6 prosent i første generasjon, men igjen må det tas forbehold pga. små grupper blant etterkommerne her (kun 264 personer). Rene tilfeldigheter kan følgelig spille inn og påvirke nivået. Da knytter det seg større interesse til gruppen med asiatisk bakgrunn som er den eneste av en viss størrelse blant etterkommerne i denne alderen (med 2 150 personer). Vi finner her en andel på 76,4 prosent aktive, noe som utgjør et sprang på 16 prosentpoeng i forhold til første generasjon. Men det er de med østeuropeisk bakgrunn som også her har høyest andel aktive med hele 88 prosent, som er 17 prosentpoeng høyere enn i første generasjon i samme alder. Dermed blir forskjellene noe større mellom de fire gruppene blant etterkommerne i denne aldersgruppen, men det må igjen understrekes at det kun er den asiatiske som har en størrelse av betydning.

3.3. Størst ulikhet mellom generasjonsgruppene blant kvinner

Som tidligere poengtert, er det særlig blant kvinnene at avstanden i aktivitetsnivået mellom gruppene med innvandringsbakgrunn er størst. I dette avsnittet skal vi se nærmere på hvordan dette mønsteret arter seg når vi tar utgangspunkt i landbakgrunn (jf. tabell 3.1).

20 til 24 år Den asiatiske gruppen er den mest betydningsfulle blant etterkommerne, og er den som influerer mest på totalnivået i denne befolkningsgruppen. Ser vi på kvinner i aldersgruppen 20 – 24 år med denne bakgrunnen, er det en forskjell på hele 26 prosentpoeng i andel aktive mellom kvinner i første generasjon og blant etterkommerne (56,7 mot 82,6 prosent). Blant menn er forskjellen mye mer moderat, dvs. 6 prosentpoeng. Her er som kjent nivået i førstegenerasjon relativt høyt, dvs. 76,4 prosent, og befinner seg altså på 82,5 prosent i gruppen etterkommere. Med andre ord så må en stor del av den nivåhevingen vi finner blant etterkommere i denne alderen tilskrives bidraget til disse unge kvinnene med asiatisk bakgrunn. Her befinner menn og kvinner seg på eksakt samme nivå mht. andel aktive. Dette er en kjønnslikhet vi kun finner i befolkningen uten innvandrerbakgrunn i denne aldersgruppen, og det er for øvrig bare 7 prosentpoeng som skiller de asiatiske etterkommerne fra majoritetsbefolkningen i denne aldersgruppen.

Også blant kvinnelige etterkommere i den afrikanske gruppen ser vi tilsvarende stort sprang i forhold til innvandrerkvinner i aldersgruppen 20 til 24 år, men det må understrekes at det her dreier seg om en mye mindre gruppe enn den asiatiske. I alt 420 personer befinner seg i denne afrikanske gruppen mot 3250 med asiatisk bakgrunn i denne alderen. I de øvrige to ikke-vestlige gruppene er nivået en del høyere blant førstegenerasjons kvinner slik av avstanden til de kvinnelige etterkommerne ikke blir fullt så stor

25 til 29 år Retter vi fokus mot aldersgruppen 25 til 29 år, ser vi også mye de samme forskjellene mellom førstegenerasjon og etterkommerne blant de med asiatisk bakgrunn. For kvinner er det en differanse på 21 prosentpoeng mellom de to generasjonsgruppene, der vi kan registrere henholdsvis 51 og 72,5 prosent aktive. For menn er det en mye mer moderat forskjell som i den yngre aldersgruppen, dvs. 74,4 mot 80,2 prosent aktive.

På den annen side har den utjevningen mellom kjønnene vi så blant de yngre etterkommerne veket plass for en mer tradisjonell kjønnsulikhet blant de litt eldre mellom 25 og 29 år, da det her framkommer en differanse på 8 prosentpoeng i menns favør som følge av at kvinners aktivitetsnivå har gått en del ned. Men dette er likevel en moderat forskjell sett i forhold til første generasjon i samme alder der menn hadde 23 prosentpoeng høyere andel aktive. I majoritetsbefolkningen var disse andelene for menn og kvinner i denne aldersgruppen på 89,5 og 86,8 prosent, dvs. en forskjell på 3,3 prosentpoeng. Vi ser samtidig at avstanden mellom de asiatiske kvinnelige etterkommerne og majoritetskvinnene her øker.

Også i den afrikanske gruppen framkommer det her et betydelig gap mellom førstegenerasjons kvinner og etterkommere på hele 38 prosentpoeng (41,3 mot 79,5 prosent aktive), mens det blant menn er en mye mer moderat forskjell (62,8 mot 78,8 prosent). Men det må imidlertid presiseres at afrikanske etterkommere i denne alderen utgjør kun 264 personer. Det er dermed mange forbehold som må tas mht. tilfeldighetenes innvirkning i en så liten gruppe. De østeuropeiske og latin-amerikanske gruppene er enda mindre i så henseende (henholdsvis 168 og 80 personer), men tendensene går også her i retning av et høyere aktivitetsnivå særlig blant kvinner og reduserte kjønnsforskjeller i forhold til førstegenerasjon.

Over 30 år Etterkommere *over 30 år* er som nevnt ikke mange, men blant de som finnes utgjør de med asiatisk bakgrunn klart majoriteten, og de aller fleste er i begynnelsen av 30-årene. Holder vi oss til de mellom 30 og 34 år, får vi en gruppe på i alt 592

asiatiske etterkommere. Siden de med asiatisk bakgrunn er den dominerende gruppen her, ser vi av tabell 3.1 at tendensen i den ikke-vestlige gruppen samlet som vi tidligere har omtalt, i stor grad gjentar seg her i form av en økende avstand mellom menns og kvinners aktivitetsnivå, nærmere bestemt 81 kontra 60 prosent. Nivået er som vi ser, fortsatt høyt blant mennene, mens det er sterkt avtakende blant kvinnene i denne aldersgruppen slik at kjønnsforskjellen ikke skiller seg vesentlig fra den som gjør seg gjeldende i første generasjon selv om nivået blant kvinnelige etterkommere fortsatt er en del høyere (dvs. ca 8 prosentpoeng over). Som en følge av disse tendensene ser vi at avstanden til kvinner i majoritetsbefolkningen blir betydelig, på over 25 prosentpoeng, samtidig som de mannlige etterkommerne holder noenlunde samme avstand til majoritetsmennene som i de yngre aldersgruppene, dvs. med en differanse i underkant av 10 prosentpoeng.

4. Betydningen av botid i førstegenerasjon

Den tiden man har oppholdt seg her i landet er en av de mest betydningsfulle bakgrunnsvariabler når det gjelder innvandreres muligheter på arbeidsmarkedet, med mindre man ankommer som arbeidsinnvandrer med arbeidskontrakt i hånden. I den ikke-vestlige gruppen vi tar for oss her, utgjør flyktninger og familieinnvandrere den desiderte majoriteten, og botiden står sentralt mht. sysselsetting og integrering generelt. Sett under ett favner denne innvandrerguppen alle, fra de nyankomne til de med mange år bak seg i Norge. Med andre ord snakker vi om en gruppe som er svært sammensatt mht. de muligheter de har hatt til å tilegne seg språk, kultur og relevant yrkeskompetanse. Da vi her primært tar for oss yngre mennesker, spiller botiden spesielt stor rolle. Jo yngre man er og jo lengre tid man har bodd i Norge, desto større del av livet har man tilbrakt her i landet. De innvandrerne som for eksempel har ankommet som småbarn, har hatt omtrent hele skolegangen her i Norge og vil følgelig ha mye samme bakgrunn som etterkommerne. Men også de som har innvandret litt senere i barndommen eller tidlig i ungdomsårene og tilbrakt flere år i Norge, har en større del av livsløpet her i landet enn de som ankom i voksen alder på samme tidspunkt. Dette gjelder ikke minst den fasen av livet der man lettere tilegner seg språk og kunnskaper generelt.

4.1. De som innvandret som barn nesten på nivå med etterkommerne

I tabell 4.1 har vi i stedet for å gruppere etter botid i Norge tatt utgangspunkt i alder ved innvandringstidspunktet for bedre å kunne belyse disse poengene. Det framgår tydelig at innvandring tidlig i barndommen har denne forventede positive effekten på aktivitetsnivået. Blant de som innvandret i alderen *0 til 6 år*, ser vi andeler omtrent på nivå med etterkommerne i alle aldersgrupper. Også i gruppen som innvandret da de var mellom *7 og 15 år* gamle finner vi et nivå ikke så langt fra etterkommerne og høyt over gjennomsnittet for de ikke-vestlige innvandrerne.

I neste gruppe, de som innvandret mellom *16 og 19 år*, blir avstanden noe større i forhold til etterkommerne, og i noen av de yngre aldersgruppene finner vi naturlig nok innvandrere med ganske kort botid i Norge. Men det framkommer likevel andeler aktive som ligger mellom 4 og 6 prosentpoeng over gjennomsnittet for de respektive aldersgruppene unntatt blant de yngste som her er nyankomne. De er særlig de som er i slutten av tjuetårs alderen og mer som i denne innvandrerguppen har en botid av en viss lengde (fra ca. 10 år og mer).

Blant de som innvandret da de var mellom *20 og 24 år*, er det bare de over 30 år som har en lengre botid bak seg, og der vi finner en andel aktive over gjennomsnittet for denne aldersgruppen (66,4 prosent). Aldersgruppen 25 til 29 år vil her ha et visst innslag av innvandrere med ganske kort botid, men vi finner likevel et nivå så vidt i overkant av gjennomsnittet (62,7 prosent). De mellom 20 og 24 år er følgelig nylig innvandret, og vi finner her et nivå langt under snittet på 42,7 prosent.

Innvandrere som ankom da de var mellom *25 og 29 år* blir en mindre gruppe i denne sammenheng. De i alderen 30 til 34 år hadde her en andel aktive på 63,7 prosent som er ett prosentpoeng over snittet for denne aldersgruppen, mens gruppen som består av de nyankomne ligger også her lavt med 47,5 prosent.

Det er her grunn til å presisere at vi i innvandrerguppene med kort botid finner personer som er beskjeftiget med egne introduksjonsordninger for nyankomne flyktninger og familiegjennforente. Disse ordningene dreier seg om norskopplæring og samfunnskunnskap med inntil to års varighet. Denne deltakelsen som må betraktes som en aktiv status på linje med utdanning, har vi ikke opplysninger om i det foreliggende datamaterialet, men data innsamlet fra kommunene viser at 8 800 innvandrere deltok i slike ordninger i løpet av 2006 (SSB. Dagens statistikk 2007). Vi kan dermed ikke se bort fra at det registrerte aktivitetsnivået i gruppene med kort botid i tabell 4.1 kan være noe lavere enn reelt.

Tabell 4.1. Ikke-vestlige førstegenerasjonsinnvandrere etter alder ved innvandring, aktivitetsstatus og alder. 4. kvartal 2006

	16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	30 - 34 år
I alt				
Sysselsatt	8,9	36	48,2	54
Jobb/utdanning	20,9	17,9	8,5	5,7
Utdanning	46,4	12,3	4,6	3
Andel aktive i alt	76,2	66,2	61,3	62,7
0 - 6 år				
Sysselsatt	10,6	39,6	60,6	64,1
Jobb/utdanning	28,7	26,6	13,2	6,5
Utdanning	47,8	13,7	3,9	3
Andel aktive i alt	87,1	79,9	77,7	73,6
7 - 15 år				
Sysselsatt	7,9	40,9	58,6	64,9
Jobb/utdanning	20,4	23,5	11,9	5,1
Utdanning	54,3	13,9	4,7	2,7
Andel aktive i alt	82,6	78,3	75,2	72,7
16 - 19 år				
Sysselsatt	9	35,5	53,8	62,1
Jobb/utdanning	10,5	19,3	8,2	5
Utdanning	23,5	15,2	3,8	1,6
Andel aktive i alt	43	70	65,8	68,7
20 - 24 år				
Sysselsatt	-	29,5	48,8	59,1
Jobb/utdanning	-	6	8,8	4,8
Utdanning	-	7,2	5,1	2,5
Andel aktive i alt		42,7	62,7	66,4
25 - 29 år				
Sysselsatt	-	-	37,6	53,4
Jobb/utdanning	-	-	5,5	6,7
Utdanning	-	-	4,4	3,6
Andel aktive i alt			47,5	63,7

4.2. Større kjønnsforskjeller jo senere man innvandret

Når vi ser på de tilsvarende fordelingene for menn og kvinner (tabell 4.2), framkommer mye de samme trekkene hos begge kjønn blant de som innvandret som aller yngst fra 0 til 6 år i form av en nærhet til nivået blant etterkommerne og mye de samme kjønnsforskjellene som vi konstaterte i denne befolkningsgruppen. Det kan ellers være verdt å merke seg at vi blant førstegenerasjons kvinner også ser en nedgang i nivået blant de over 24 år, mens det er noenlunde stabilt blant mennene, og at kjønnsforskjellene dermed øker også her på samme måte som hos etterkommerne. Blant de som er mellom 30 og 34 år er forskjellen størst, dvs. på nesten 18 prosentpoeng i menns favør (82 kontra 64 prosent). Dette avviker ikke så mye fra den differansen vi fant blant etterkommerne på 15 prosentpoeng i denne aldersgruppen.

Blant de som innvandret i alderen 7 til 15 år ser vi fortsatt det samme mønsteret hos både menn og kvinner ved at alle aldersgruppene befinner seg nærmere etterkommernes nivå enn gjennomsnittet for innvandrer menn og kvinner, men de ligger altså noen prosentpoeng lavere enn gruppen som innvandret som småbarn. Kjønnsforskjellen er også her moderat blant de under 25 år og men øker deretter og er oppe i 12 prosentpoeng i menns favør blant de mellom 30 og 34 år.

I gruppen som innvandret da de var mellom 16 og 19 år har aktivitetsnivået gått noe ned hos begge kjønn, men desidert mest blant kvinner slik at kjønnsforskjellene her øker. Dette gjelder alle aldersgrupper. Ser vi bort fra den yngste aldersgruppen her som alle er nyankomne, finner vi differanser på mellom 17 prosentpoeng i menns favør blant de mellom 20 og 24 år, 15 prosentpoeng i gruppen fra 25 til 29 år og 11 prosentpoeng i den eldste. Det er først og fremst andelen kun sysselsatte som skaper disse avstandene. Blant de mellom 20 og 24 år er det for eksempel nesten ingen forskjell i andelen under utdanning (inkl. kombinasjonen jobb/utdanning). Blant de mellom 25 og 29 år er det kvinner som har noe høyere andel under utdanning, men dette oppveier ikke forskjellene i sysselsatte som er den klart dominerende statusen i denne aldersgruppen.

Tabell 4.2. Ikke-vestlige førstegenerasjonsinnvandrere etter alder ved innvandring, aktivitetsstatus, kjønn og alder. 4. kvartal 2006.

	Menn				Kvinner			
	16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	30 - 34 år	16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	30 - 34 år
I alt								
Sysselsatt	9,9	43	59,8	65	8	30	40	45,1
Jobb/utdanning	19,5	18,2	9,3	6,1	22,4	17,5	8	5,3
Utdanning	47,6	13,3	4,2	2,6	45	11,4	4,9	3,4
Andel aktive i alt	77	74,5	73,3	73,7	75,4	58,9	52,9	53,8
0 - 6 år alt								
Sysselsatt	11,3	42,6	66	72,9	9,9	36,5	54,9	54,1
Jobb/utdanning	24,2	23,1	11,9	6,6	33,5	30,3	14,6	6,4
Utdanning	50,2	13,2	2,5	2,3	45,3	14,3	5,3	3,8
Andel aktive i alt	85,7	78,9	80,4	81,8	88,7	81,1	74,8	64,3
7 - 15 år								
Sysselsatt	8,7	43,4	63,2	71,3	7	38,2	53,4	56,5
Jobb/utdanning	19,5	21	10,9	4,6	21,4	26,4	13,1	5,9
Utdanning	54,3	13,9	4,1	2	54,3	14	5,4	3,7
Andel aktive i alt	82,5	78,3	78,2	77,9	82,7	78,6	71,9	66,1
16 - 19 år								
Sysselsatt	10,5	42,8	64,6	69	7,5	27,4	45,8	55,1
Jobb/utdanning	12,2	20,1	6,6	4	8,7	18,3	9,4	5,9
Utdanning	25,6	14,9	3,2	1,2	21,3	15,6	4,2	2
Andel aktive i alt	48,3	77,8	74,4	74,2	37,5	61,3	59,4	63
20 - 24 år								
Sysselsatt	-	42,9	63,4	71,8	-	23,2	40,2	51,8
Jobb/utdanning	-	6,5	9,8	3,9	-	5,7	8,2	5,3
Utdanning	-	10,1	4,2	1,8	-	5,9	5,7	2,9
Andel aktive i alt		59,5	77,4	75,7		34,8	54,1	60
25 - 29 år								
Sysselsatt	-	-	49,9	64,9	-	-	30,3	44,4
Jobb/utdanning	-	-	7,6	7,6	-	-	4,2	6
Utdanning	-	-	5	3,1	-	-	4,1	3,9
Andel aktive i alt			62,5	75,6			38,6	54,3

I neste innvandrergroupe, de som innvandret i alderen *20 til 24 år*, forsterkes tendensen til kjønnsulikhet. Blant de nyankomne i samme alder, var bare 35 prosent av kvinnene aktive mot 59,5 prosent av mennene som her har høyest andel på alle de tre aktivitetsstatusene. Med andre ord er det her en differanse på over 24 prosentpoeng. I aldersgruppen over, fra 25 til 29 år, var avstanden omtrent den samme med andeler aktive menn og kvinner på 77,4 og 54 prosent, og blant de mellom 30 og 34 år, henholdsvis 75,7 og 60 prosent. Her i denne gruppen hvor vi finner flere med lengre botid, er nivået blant kvinner altså noe høyere og avstanden til mennene ikke fullt så stor, dvs. ca. 16 prosentpoeng.

Blant de som innvandret da de var relativt voksne, dvs. fra *25 til 29 år* er det et forholdsvis høyt nivå blant nyankomne menn på 62,5 prosent og lavt blant kvinner med 38,6 prosent aktive, dvs. en forskjell på om lag 24 prosentpoeng. Blant de mellom 30 og 34 år som har bodd i landet noe lengre tid, er forskjellen fortsatt stor med henholdsvis 75,6 og 54,3 prosent aktive, dvs. en differanse på 21 prosentpoeng.

Det er m.a.o. en klar tendens til at aktivitetsnivået synker mer blant kvinner enn hos menn i de gruppene der vi finner en større forekomst av innvandrere med kortere botid. Dette gjelder i første rekke de gruppene som innvandret i slutten av tenårene og i særdeleshet de som ankom i tjuetårs alderen. Men også blant de kvinnene som innvandret i barndommen og tidlig i tenårene er det en synkende tendens i aktivitetsnivået etter 25 år og i særlig grad i aldersgruppen 30 til 34 år. Disse har i motsetning til de ovennevnte kvinnene, relativt lang botid i Norge. Samme tendens har vi også sett blant etterkommere i disse aldersgruppene. Bakenforliggende faktorer som etter alt å dømme gjør seg gjeldende her, er naturligvis sivilstand og familiære forhold som vi skal se nærmere på i neste avsnitt.

Disse faktorene er for så vidt også nært forbundet med de kjønnsforskjellene i innvandringsgrunn som vi finner blant innvandrere. I perioden 1990 til 2006 fikk for eksempel 56 prosent av alle ikke-nordiske innvandrerkvinner opphold på grunnlag av familierelasjoner mot 30 prosent blant mennene (Daugstad og Sandnes 2008). Denne formen for innvandring går også under betegnelsen familieinnvandring der inngåelse av ekteskap med personer bosatt i Norge (med og uten innvandrerbakgrunn) er særlig utbredt. Forholder vi oss til kvinnene under 35 år med en botid på under 10 år i vårt materiale, finner vi at over 60 prosent av disse hadde familieinnvandring som innvandringsgrunn ved utgangen av 2006.

5. Betydningen av sivilstand og familiesituasjon

I dette avsnittet tar vi for oss sivilstand og familiesituasjon (med bl.a. fokus på omsorgsansvar for barn), siden dette er faktorer som særlig kan ha innvirkning på yngre kvinners sysselsettingssituasjon. Vi skal se nærmere på hvilke utslag slike variabler gir for sysselsettingsnivået blant kvinnelige innvandrere og etterkommere og i resten av befolkningen (avsnitt 5.3). Men først går vi nærmere inn på hvordan ekteskapsmønsteret blant yngre innvandrere og etterkommere arter seg i forhold til resten av befolkningen (avsnitt 5.1 og 5.2).

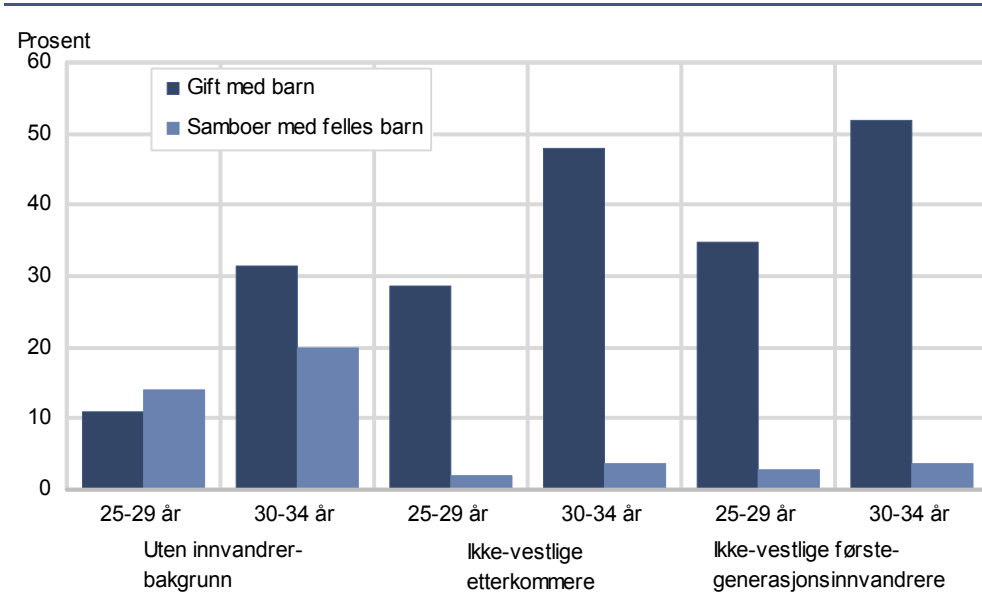
Variabelen familiesituasjon er dannet gjennom ulike kombinasjoner av variablene sivilstand, familietype og personkode hentet fra SSB's befolkningsstatistikk. I grupperingen av denne variabelen har vi spesielt lagt vekt på å få fram hvorvidt man lever i et parforhold og/eller har omsorgsansvar for barn. Denne klassifiseringen fanger ikke opp samboere uten felles barn. Imidlertid finner vi få innvandrere i kategorien "Samboere med felles barn", og undersøkelser viser for øvrig at samboerskap er en lite utbredt samlivsform i sær blant asiatiske og afrikanske innvandrere (Daugstad 2006). Denne mangelen i datagrunnlaget vil følgelig ikke skape særlige problemer her.

5.1. Ekteskap vanligst blant innvandrere, og det inngås tidligere

Figur 5.1 (og vedleggstabell A3) tar for seg de to aldersgruppene fra 25 til 34 år som er av mest interesse i denne sammenheng. Et generelt trekk vi ser avtegne seg, er de høyere andelen gifte med barn vi finner i begge grupper med innvandrerbakgrunn blant de mellom 25 og 29 år. Mens 11 prosent i majoritetsbefolkningen befinner seg i denne familiesituasjonen, er nesten 30 prosent av etterkommerne gifte med barn og ca. 35 prosent av førstegenerasjonsinnvandrerne. I dette henseende deler etterkommerne flere likhetstrekk med førstegenerasjon enn majoritetsbefolkningen. Imidlertid må andelen samboere med felles barn på 14 prosent i majoritetsbefolkningen føyes til gifte med barn, slik at vi til sammen finner 25 prosent i et parforhold med felles barn i denne aldersgruppen. Forskjellen blir dermed mindre mellom disse befolkningsgruppene mht. den reelle familiesituasjonen, men sivilstanden "gift" danner som vi ser store skiller i denne aldersgruppen. Samboerskap med felles barn er som nevnt, en marginal samlivsform blant de med innvandrerbakgrunn og utgjør ikke mer enn rundt 2 prosent i hver av de to gruppene.

Går vi til de litt eldre mellom 30 og 34 år, begynner forskjellene i familiesituasjon å avta. Medregnet samboere med felles barn (på 20 prosent), befinner til sammen 51 prosent av majoritetsbefolkningen seg i et parforhold med barn. Dette er nesten helt likt med etterkommerne, men med den forskjellen at 48 prosent av denne andelen befinner seg i kategorien gift med barn. I første generasjon er nivået litt høyere med til sammen 55,6 prosent i et parforhold med barn (derav 52 prosent gifte).

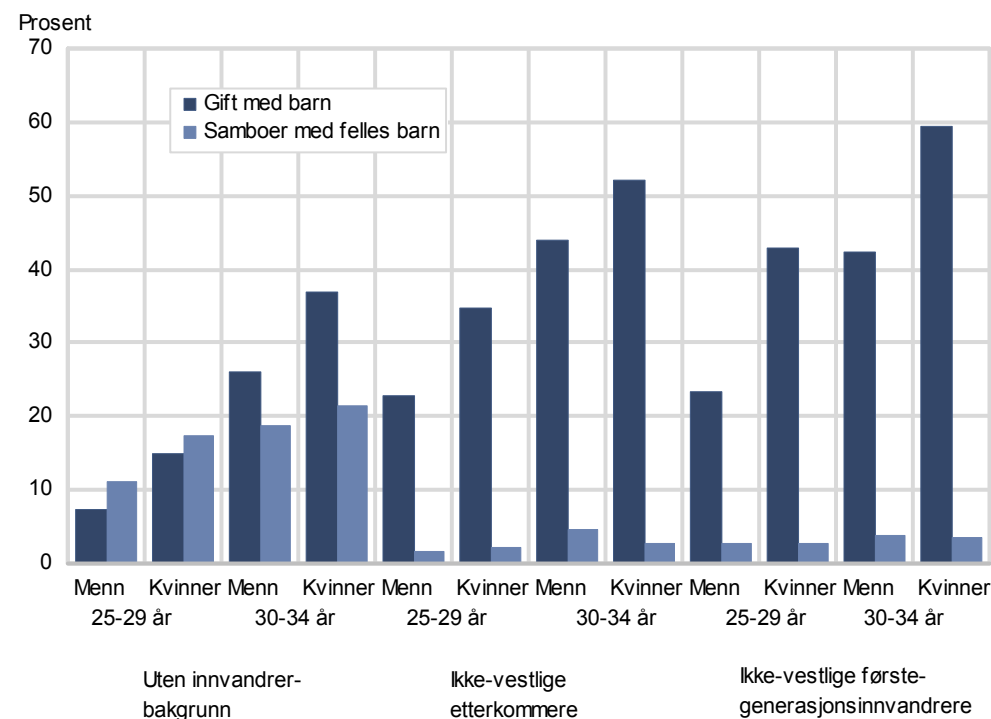
Figur 5.1. Personer 25 - 34 år etter innvandringsbakgrunn, alder og familiesituasjon. Prosent. 4. kvartal 2006

5.2. Flere kvinner enn menn lever i parforhold med barn

Det er imidlertid forskjeller mellom menns og kvinners familiesituasjon i disse to utvalgte aldersgruppene. I figur 5.2 er det en klar overvekt av kvinner som lever i parforhold med barn blant de i alderen 25 til 29 år uansett innvandrerbakgrunn (se også vedleggstabell A3). I majoritetsbefolkningen er andelen for menn og kvinner i parforhold med barn, henholdsvis 18 mot 32 prosent når samboere med felles barn er inkludert. Blant etterkommerne blir tilsvarende tall henholdsvis 24,5 mot 37 prosent og for gruppen førstegenerasjons innvandrere, 26 mot 45 prosent. I all hovedsak dreier det seg om gifte med barn i begge disse gruppene med innvandrerbakgrunn. Med andre ord er det ikke så store forskjeller mellom kvinner i majoritetsbefolkningen og kvinnelige etterkommere når det gjelder de som lever i parforhold med felles barn – om vi ser bort fra selve sivilstanden. Det går et skarpere skille i forhold til førstegenerasjon der en atskillig større andel kvinner er gifte i denne aldersgruppen. Nesten halvparten av disse kvinnene (45 prosent) lever altså i et parforhold med barn.

I aldersgruppen 30 til 34 år er det bare mindre forskjeller mellom disse gruppene. Parforhold med barn er her en mye mer dominerende gruppe blant kvinner uansett innvandrerbakgrunn, og det er bare 5 prosentpoeng som skiller kvinner i majoritetsbefolkningen fra førstegenerasjons kvinner (henholdsvis 58 mot 63 prosent). Kvinnelige etterkommere hadde en andel på til sammen 55 prosent i denne familiesituasjonen. Fortsatt så ligger menn noe under dette nivået også i denne aldersgruppen. Forskjellen er størst i førstegenerasjon og i majoritetsbefolkningen (henholdsvis 17 og 13 prosentpoeng) og noe mindre blant etterkommerne (ca. 6 prosentpoeng).

Figur 5.2. Personer 25 - 34 år etter innvandringsbakgrunn, alder, kjønn og familiesituasjon. Prosent. 4. kvartal 2006

5.3. Gifte kvinner med innvandererbakgrunn er mindre yrkesaktive

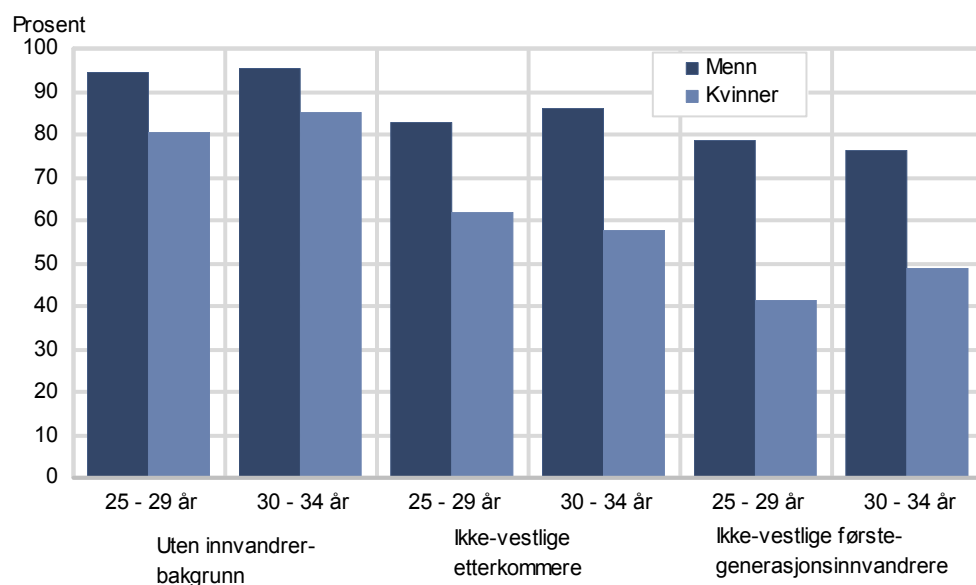
Figur 5.3 (og vedleggstabell A4) tar kun for seg andel sysselsatte, siden denne statusen er den dominerende i de to eldste aldersgruppene som er gjenstand for denne belysningen. Også de som eventuelt kombinerer jobb og utdanning er medregnet her. Det går klart fram av disse tallene at sysselsetting er langt mindre vanlig blant gifte kvinner med barn i innvanderbefolkningen enn ellers. Mens kvinner i alderen 25 til 29 år i denne familiesituasjonen i majoritetsbefolkningen har en andel sysselsatte på 80 prosent, er denne andelen 62 prosent blant kvinnelige etterkommere og 41 i gruppen førstegenerasjons kvinner. Heller ikke blant de mellom 30 og 34 år er dette bildet særlig endret. Her finner vi andeler blant kvinnene på 85 prosent (majoritetsbefolkningen), 58 prosent (etterkommere) og 49 prosent (første generasjon). Vi ser m.a.o. at nivået ligger noe høyere blant majoritetskvinnene og i første generasjon, noe som må antas å henge sammen med at flere i denne gruppen har noe eldre barn, men nivåforskjellene er mye de samme som i den yngre aldersgruppen. Blant etterkommerne ser vi derimot en svak nedgang, men det må igjen understrekes at dette er en ganske liten gruppe i denne sammenheng (med kun 200 kvinner).

Kjønnsforskjeller i sysselsetting blant gifte med barn er et annet aspekt ved figuren som trer svært tydelig fram. Dette gjelder alle grupper, om enn i noe ulik grad. Tar vi for oss de yngste her, dvs. fra 25 til 29 år, er det en forskjell på 14 prosentpoeng i menns favør i majoritetsbefolkningen. I gruppen av etterkommere er denne differansen på 21 prosentpoeng, mens den i første generasjon er på hele 38 prosentpoeng. Her har menn nesten et dobbelt så høyt sysselsettingsnivå. Går vi til neste aldersgruppe, 30 til 34 år, er forskjellen noe redusert i majoritetsbefolkningen og første generasjon der vi finner differanser på henholdsvis 10 og 27 prosentpoeng, mens den blant etterkommerne hadde økt noe til omtrent samme nivå som i førstegenerasjon, dvs. 28 prosentpoeng.

Vi ser med andre ord et tydelig utslag av et tradisjonelt kjønnsrollemønster i disse tallene som heller ikke majoritetsbefolkningen er helt uberørt av, selv om utslagene

er mest markante i gruppene med innvandrerbakgrunn og framfor alt blant førstegenerasjons innvandrere mellom 25 og 29 år. Men også etterkommere skiller seg ut fra majoritetsbefolkningen i så henseende, om enn ikke i samme grad. Det er åpenbart sivilstanden som er mest utslagsgivende på sysselsettingstallene. Går vi til gruppen enslige uten barn, er det et høyere nivå blant kvinner og en tilnærmet kjønnslikhet i majoritetsbefolkningen og blant etterkommere i begge aldersgrupper og kun en moderat forskjell på 7 og 8 prosentpoeng blant de som er innvandrere (vedleggstabell A4). Denne sivilstanden er imidlertid mindre utbredt blant førstegenerasjons kvinner i de utvalgte aldersgruppene, slik at det er de gifte kvinnene med barn som sterkest influerer på det gjennomsnittlige sysselsettingsnivået blant kvinnene her. Blant etterkommerne gjør dette seg sterkest gjeldende blant de eldste fra 30 til 34 år som ennå utgjør en ganske liten gruppe av denne populasjonen.

Figur 5.3. Sysselsatte blant gifte med barn etter kjønn, alder og innvandringskategori. Prosent. 4. kvartal 2006

Referanser

Dagens statistikk 17. juli 2007: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere, 2006. Flere har fullført introduksjonsordningen. SSB.

Daugstad, Gunnlaug (2006): *Grenseløs kjærlighet? Familieinnvandring og ekteskapsmønstre i det flerkulturelle Norge*, Rapporter 2006/39. SSB.

Daugstad, Gunnlaug og Sandnes, Torild (2008): "Kvinner og menn i innvandrerbefolkningen. Noe er likt – mye er ulikt", i Samfunnsspeilet 2/2008, SSB.

Olsen Bjørn (2006a): "Unge innvandrere i arbeid og utdanning. Er innvandrerungdom en marginalisert gruppe?", i Samfunnsspeilet 4/2006, SSB.

Olsen, Bjørn (2006b). Kap 4. Arbeid i : *Innvandring og innvandrere 2006*.
Daugstad, Gunnlaug (red.) Statistiske analyser 83. SSB.

Tabeller

Tabell A1a. Ikke-vestlige etterkommere etter verdensregion¹ og alder. Absolutte tall og i prosent. 4. kvartal 2006

	I alt	16-19 år	20-24 år	25-29 år	30 år og mer
I alt	13137	5575	3908	2666	988
Øst-Europa (utenom EU)	829	271	139	168	251
Asia	10333	4280	3253	2154	646
Afrika	1379	630	420	264	65
Sør- og Mellom-Amerika	596	394	96	80	26
I alt	100	42,4	29,7	20,3	7,5
Øst-Europa (utenom EU)	100	32,7	16,8	20,3	30,3
Asia	100	41,4	31,5	20,8	6,3
Afrika	100	45,7	30,5	19,1	4,7
Sør- og Mellom-Amerika	100	66,1	16,1	13,4	4,4
I alt	100	100	100	100	100
Øst-Europa (utenom EU)	6,3	4,9	3,6	6,3	25,4
Asia	78,7	76,8	83,2	80,8	65,4
Afrika	10,5	11,3	10,7	9,9	6,6
Sør- og Mellom-Amerika	4,5	7,1	2,5	3	2,6

¹ Basert på morens landbakgrunn.

Tabell A1b. Ikke-vestlige etterkommere 16 år og eldre etter landbakgrunn¹. Absolutte tall og i prosent 4. kvartal 2006

I alt	13137	100,0
Pakistan	5198	39,6
Vietnam	1423	10,8
Tyrkia	1299	9,9
India	960	7,3
Marokko	734	5,6
Chile	472	3,6
Filippinene	333	2,5
Sri Lanka	332	2,5
Andre	2386	18,2

¹ Basert på morens landbakgrunn.

Tabell A2. Andel aktive etter innvandringsbakgrunn, aktivitetsstatus, kjønn og alder. I prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2006

	Menn				Kvinner			
	16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	30 - 34 år	16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	30 - 34 år
Uten innvandringsbakgrunn								
Sysselsatt	10,4	49,3	72,5	83,6	9,4	39,4	66,6	76,3
Jobb/utdanning	34,7	26,3	12,1	4,9	37,6	35	14	6,6
Utdanning	48,5	13,4	4,9	1,6	47,5	14,8	6,2	2,9
Andel aktive i alt	93,6	89	89,5	90,1	94,5	89,2	86,8	85,8
Ikke-vestlige etterkommere								
Sysselsatt	7,4	42,6	61,9	75,4	7,5	37,1	56,5	58,6
Jobb/utdanning	27,6	26	14,1	5	27,7	32,9	11,9	5,8
Utdanning	54,1	12,8	4,6	1,7	55,2	12,4	6,1	2,6
Andel aktive i alt	89,1	81,4	80,6	82,1	90,4	82,4	74,5	67
Ikke-vestlige første-generasjons innvandrere								
Sysselsatt	9,9	43	59,8	65	8	30	40	45,1
Jobb/utdanning	19,5	18,2	9,3	6,1	22,4	17,5	8	5,3
Utdanning	47,6	13,3	4,2	2,6	45	11,4	4,9	3,4
Andel aktive i alt	77	74,5	73,3	73,7	75,4	58,9	52,9	53,8

Tabell A3. Personer 25 - 34 år etter innvandringsbakgrunn, alder, kjønn og familiesituasjon. Prosent. 4. kvartal 2006

		I alt	Gift med barn	Gift uten barn	Samboer	Enslig med barn	Enslig uten barn	Annet
					med felles barn			
Uten innvandrerbakgrunn								
25-29 år	I alt	100	10,9	4,3	14,1	4,8	65,4	0,4
	Menn	100	7,2	3,7	11,2	0,5	77,1	0,4
	Kvinner	100	14,8	5	17,3	9,2	53,3	0,4
30-34 år	I alt	100	31,5	3,9	19,9	7,1	37,3	0,2
	Menn	100	26,1	4,3	18,6	1,5	49,2	0,2
	Kvinner	100	37	3,6	21,3	13	24,9	0,2
Ikke-vestlige etterkommere								
25-29 år	I alt	100	28,7	11,7	1,9	2,5	55,1	0,1
	Menn	100	22,9	11,5	1,5	0,1	64	-
	Kvinner	100	34,8	12	2,3	5	45,7	0,2
30-34 år	I alt	100	47,9	7,9	3,7	6,2	33,9	0,4
	Menn	100	43,9	7,4	4,7	1,5	41,7	0,7
	Kvinner	100	52,1	8,4	2,6	11,3	25,7	-
Ikke-vestlige første-generasjons innvandrere								
25-29 år	I alt	100	34,7	15,7	2,7	5,2	40,6	1,1
	Menn	100	23,3	13,2	2,8	0,2	59	1,5
	Kvinner	100	42,8	17,5	2,6	8,7	27,6	0,8
30-34 år	I alt	100	51,9	11,6	3,6	6,9	25,2	0,9
	Menn	100	42,3	10,6	3,7	0,6	41,1	1,6
	Kvinner	100	59,5	12,4	3,4	11,9	12,4	0,4

Tabell A4. Sysselsatte etter innvandringsbakgrunn, kjønn, alder og familiesituasjon. I prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2006

		I alt	Gift med barn	Gift uten barn	Samboer	Enslig med barn	Enslig uten barn
					med felles barn		
Uten innvandrerbakgrunn							
25 - 29 år	Menn	84,5	94,3	92,6	93,5	80,2	82
	Kvinner	80,5	80,4	89,6	81,3	63,8	82,4
30 - 34 år	Menn	88,5	95,4	93,3	94	85,5	82,4
	Kvinner	83	85	88,4	85,2	75	81,5
Ikke-vestlige etterkommere							
25 - 29 år	Menn	76	82,9	83,5	85	-	72
	Kvinner	68,3	61,8	85,8	70	53,1	70,5
30 - 34 år	Menn	80,4	85,9	93,3	89,5	66,7	72
	Kvinner	64,4	57,8	78,1	-	60,5	71,4
Ikke-vestlige første-generasjons innvandrere							
25 - 29 år	Menn	69,1	78,8	77,7	78	53,8	63,3
	Kvinner	48	41,3	60,1	56,9	30,8	56,1
30 - 34 år	Menn	71,1	76,1	78,5	78,5	55,3	63,9
	Kvinner	50,4	48,8	60	59	40,9	56

Tabell A5. Bosatte ikke-vestlige førstegenerasjons innvandrere 16 - 74 år etter landbakgrunn, kjønn og alder. Absolutte tall og i prosent. 4. kvartal 2006

	I alt	16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	30 år og mer
I alt					
I alt	189864	11864	21225	26765	130010
Øst-Europa (utenom EU)	37859	3107	4596	5187	24969
Asia	107089	5990	11357	14852	74890
Afrika	32776	2304	4086	4931	21455
Sør- og Mellom-Amerika	12140	463	1186	1795	8696
Menn					
I alt	91068	6111	9860	11081	64016
Øst-Europa (utenom EU)	16452	1552	1965	2052	10883
Asia	51183	3168	5387	6015	36613
Afrika	18209	1161	2041	2335	12672
Sør- og Mellom-Amerika	5224	230	467	679	3848
Kvinner					
I alt	98796	5753	11365	15684	65994
Øst-Europa (utenom EU)	21407	1555	2631	3135	14086
Asia	55906	2822	5970	8837	38277
Afrika	14567	1143	2045	2596	8783
Sør- og Mellom-Amerika	6916	233	719	1116	4848
I alt					
I alt	100	100	100	100	100
Øst-Europa (utenom EU)	19,9	26,2	21,7	19,4	19,2
Asia	56,4	50,5	53,5	55,5	57,6
Afrika	17,3	19,4	19,3	18,4	16,5
Sør- og Mellom-Amerika	6,4	3,9	5,6	6,7	6,7
Menn					
I alt	100	100	100	100	100
Øst-Europa (utenom EU)	18,1	25,4	19,9	18,5	17
Asia	56,2	51,8	54,6	54,3	57,2
Afrika	20	19	20,7	21,1	19,8
Sør- og Mellom-Amerika	5,7	3,8	4,7	6,1	6
Kvinner					
I alt	100	100	100	100	100
Øst-Europa (utenom EU)	21,7	27	23,2	20	21,3
Asia	56,6	49,1	52,5	56,3	58
Afrika	14,7	19,9	18	16,6	13,3
Sør- og Mellom-Amerika	7	4,1	6,3	7,1	7,3
I alt					
I alt	100	6,2	11,2	14,1	68,5
Øst-Europa (utenom EU)	100	8,2	12,1	13,7	66
Asia	100	5,6	10,6	13,9	69,9
Afrika	100	7	12,5	15	65,5
Sør- og Mellom-Amerika	100	3,8	9,8	14,8	71,6
Menn					
I alt	100	6,7	10,8	12,2	70,3
Øst-Europa (utenom EU)	100	9,4	11,9	12,5	66,2
Asia	100	6,2	10,5	11,8	71,5
Afrika	100	6,4	11,2	12,8	69,6
Sør- og Mellom-Amerika	100	4,4	8,9	13	73,7
Kvinner					
I alt	100	5,8	11,5	15,9	66,8
Øst-Europa (utenom EU)	100	7,3	12,3	14,6	65,8
Asia	100	5	10,7	15,8	68,5
Afrika	100	7,8	14	17,8	60,3
Sør- og Mellom-Amerika	100	3,4	10,4	16,1	70,1

Tabell A6. Bosatte ikke-vestlige etterkommere 16 - 74 år etter landbakgrunn, kjønn og alder. Absolutte tall og i prosent. 4. kvartal 2006

	I alt	16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	30 år og mer
I alt					
I alt	13137	5575	3908	2666	988
Øst-Europa (utenom EU)	829	271	139	168	251
Asia	10333	4280	3253	2154	646
Afrika	1379	630	420	264	65
Sør- og Mellom-Amerika	596	394	96	80	26
Menn					
I alt	6727	2809	2039	1377	502
Øst-Europa (utenom EU)	389	128	65	78	118
Asia	5321	2162	1703	1120	336
Afrika	707	321	214	137	35
Sør- og Mellom-Amerika	310	198	57	42	13
Kvinner					
I alt	6410	2766	1869	1289	486
Øst-Europa (utenom EU)	440	143	74	90	133
Asia	5012	2118	1550	1034	310
Afrika	672	309	206	127	30
Sør- og Mellom-Amerika	286	196	39	38	13
I alt					
I alt	100	100	100	100	100
Øst-Europa (utenom EU)	6,3	4,9	3,6	6,3	25,4
Asia	78,7	76,8	83,2	80,8	65,4
Afrika	10,5	11,3	10,7	9,9	6,6
Sør- og Mellom-Amerika	4,5	7,1	2,5	3	2,6
Menn					
I alt	100	100	100	100	100
Øst-Europa (utenom EU)	5,8	4,6	3,2	5,7	23,5
Asia	79,1	77	83,5	81,3	66,9
Afrika	10,5	11,4	10,5	9,9	7
Sør- og Mellom-Amerika	4,6	7	2,8	3,1	2,6
Kvinner					
I alt	100	100	100	100	100
Øst-Europa (utenom EU)	6,9	5,2	4	7	27,4
Asia	78,2	76,6	82,9	80,2	63,8
Afrika	10,5	11,2	11	9,9	6,2
Sør- og Mellom-Amerika	4,5	7,1	2,1	2,9	2,7
I alt					
I alt	100	42,4	29,7	20,3	7,5
Øst-Europa (utenom EU)	100	32,7	16,8	20,3	30,3
Asia	100	41,4	31,5	20,8	6,3
Afrika	100	45,7	30,5	19,1	4,7
Sør- og Mellom-Amerika	100	66,1	16,1	13,4	4,4
Menn					
I alt	100	41,8	30,3	20,5	7,5
Øst-Europa (utenom EU)	100	32,9	16,7	20,1	30,3
Asia	100	40,6	32	21	6,3
Afrika	100	45,4	30,3	19,4	5
Sør- og Mellom-Amerika	100	63,9	18,4	13,5	4,2
Kvinner					
I alt	100	43,2	29,2	20,1	7,6
Øst-Europa (utenom EU)	100	32,5	16,8	20,5	30,2
Asia	100	42,3	30,9	20,6	6,2
Afrika	100	46	30,7	18,9	4,5

Figur- og tabellregister

Figurregister

1.	Innledning; hovedgrupper og problemstilling	
1.1a.	Ikke-vestlige etterkommere (16 år og eldre) etter alder. Prosent. 4. kvartal 2006	7
1.1b.	Ikke-vestlige etterkommere (16 år og eldre) etter verdensregion. Prosent. 4. kvartal 2006.....	7
2.	Forskjeller i aktivitetsnivået mellom hovedgruppen	
2.1.	Andel aktive (sysselsatte + under utdanning) etter alder og innvandringsbakgrunn (ikke-vestlig). I prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2006...	10
2.2.	Andel aktive (sysselsatte + under utdanning) etter innvandringsbakgrunn (ikke-vestlig), kjønn og alder. I prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2006...	11
5.	Betydningen av sivilstand og familiesituasjon	
5.1.	Personer 25 - 34 år etter innvandringsbakgrunn, alder og familiesituasjon. Prosent. 4. kvartal 2006	23
5.2.	Personer 25 - 34 år etter innvandringsbakgrunn, alder, kjønn og familiesituasjon. Prosent. 4. kvartal 2006	24
5.3.	Sysselsatte blant gifte med barn etter kjønn, alder og innvandringskategori. Prosent. 4. kvartal 2006	25

Tabellregister

2.	Forskjeller i aktivitetsnivået mellom hovedgruppen	
2.1.	Personer etter innvandringsbakgrunn, aktivitetsstatus og alder. I prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2004 og 2006	9
3.	Forskjeller mellom etterkommere og førstegenerasjon mht. landbakgrunn	
3.1.	Andel aktive 16 - 29 år etter verdensregion, kjønn, alder og innvandringsbakgrunn. I prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2006.....	14
4.	Betydningen av botid i førstegenerasjon	
4.1.	Ikke-vestlige førstegenerasjonsinnvandrere etter alder ved innvandring, aktivitetsstatus og alder. 4. kvartal 2006	19
4.2.	Ikke-vestlige førstegenerasjonsinnvandrere etter alder ved innvandring, aktivitetsstatus, kjønn og alder. 4. kvartal 2006.....	20
Vedlegg		
A1a.	Ikke-vestlige etterkommere etter verdensregion og alder. Absolutte tall og i prosent. 4. kvartal 2006	27
A1b.	Ikke-vestlige etterkommere 16 år og eldre etter landbakgrunn. Absolutte tall og i prosent. 4. kvartal 2006.....	27
A2.	Andel aktive etter innvandringsbakgrunn, aktivitetsstatus, kjønn og alder. I prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2006.....	27
A3.	Personer 25 - 34 år etter innvandringsbakgrunn, alder, kjønn og familiesituasjon. 4. kvartal 2006.....	28
A4.	Sysselsatte etter innvandringsbakgrunn, kjønn, alder og familiesituasjon. I prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2006.....	28
A5.	Bosatte ikke-vestlige førstegenerasjons innvandrere 16 - 74 år etter landbakgrunn, kjønn og alder. Absolutte tall og i prosent. 4. kvartal 2006	29
A6.	Bosatte ikke-vestlige etterkommere 16 - 74 år etter landbakgrunn, kjønn og alder. Absolutte tall og i prosent. 4. kvartal 2006.....	30